

Sygn. akt III AUa 1265/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jadwiga Radzikowska
Sędziowie:	SSA Feliksa Wilk (spr.) SSA Agata Pyjas - Luty
Protokolant:	st.sekr.sądowy Dorota Stankowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **D. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy D. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydziału IV Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 31 lipca 2012 r. sygn. akt IV U 687/12

I. o d d a l a apelację;

**II. zasądza od D. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. kwotę (...)złoty
tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

sygn. akt III AUa 1265/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 31 lipca 2012 r., sygn. akt IV U 687/12, oddalił odwołanie D. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 30 kwietnia 2012 r., którą to decyzją organ rentowy ustalił wysokość uzyskanego przez wnioskodawcę w roku 2011 przychodu uzasadniającego zawieszenie świadczenia rentowego, przypisując mu jednocześnie do zwrotu kwotę (...)złoty z tytułu nienależnie pobranego w 2011 r. świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Sąd Okręgowy ustalił, że D. D. od 1983 r. pobierał rentę według III grupy inwalidzkiej w związku z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją (...)

w T. z dnia 21 września 1983 r., później z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową – świadczenie to przysługuje mu na stałe.

W 2011 r. wysokość renty wyniosła: od 1 stycznia do 28 lutego (...)złotych,

a od 1 marca do 31 grudnia (...)złotych. Ponadto oprócz renty odwołujący

w 2011 r. uzyskiwał dochody z tytułu zatrudnienia. Pracodawca odwołującego – Zespół (...) w D. wskazał, iż odwołujący za okres od stycznia 2011 do grudnia 2011 r. z tytułu zatrudnienia na stanowisku starszy asystent – kierownik uzyskał przychód w wysokości (...)złotych. Z tytułu zatrudnienia

w Zespole (...) w K. w 2011 r. uzyskał przychód

w wysokości (...)złotych, a w Zespole Przychodni (...) ZOZ

w T. uzyskał przychód (...)złotych. W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy ocenił odwołanie jako bezzasadne i wskazał, że z dniem 1 stycznia 2003 r. nastąpiła zasadnicza zmiana porządku prawnego polegająca na objęciu także rent z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

i chorobą zawodową zasadami zawieszania i zmniejszania prawa do świadczeń wynikającymi z przepisów art. 104 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stosownie do art. 104 ust. 7 ustawy emerytalno – rentowej, świadczenia rentowe ulegają zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszony przez Prezesa GUS, a zgodnie

z komunikatem z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie granicznych kwot przychodu za 2011 r. stosowanych przy zawieszaniu albo zmniejszaniu emerytur i rent (M.P.

z 2011 r. Nr 105, poz. 1066) kwota graniczna przychodu dla 2011 r. odpowiadająca 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia to 52 824 , 80 złotych. Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący w 2011 r. przekroczył próg przychodu uzasadniającego zawieszenie prawa do świadczenia, ponieważ uzyskał przychód wynoszący (...)złotych. Odwołujący nie kwestionował tej okoliczności, podnosząc jedynie, że świadczenie rentowe z tytułu choroby zawodowej jest dla niego rekompensatą za utracone zdrowie, a przepisy umożliwiające zawieszenie lub zmniejszenie renty z tytułu choroby zawodowej naruszają jego prawa nabyte, ponieważ przepisy poprzednio obowiązujące nie zawierały takich regulacji. Sąd Okręgowy stwierdził, że bezsprzecznie w 2011 r. odwołującemu wypłacano świadczenie rentowe. pomimo osiągnięcia przez niego przychodu w wysokości uzasadniającej zawieszenie prawa do świadczeń, a ponadto organ rentowy

w sposób należyty wypełnił swój obowiązek pouczenia odwołującego o braku prawa do świadczenia w przypadku osiągnięcia przychodu o określonej wysokości.

W związku z powyższym zasadne było zobowiązanie odwołującego do zwrotu kwoty (...)złotych z tytułu nienależnie pobranego w 2011 r. świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

D. D. zaskarżył apelacją powyższy wyrok, zarzucając, że niezasadnie Sąd I instancji zobowiązał go do zwrotu kwoty (...)złotych. Apelujący podnosił, że przyznana mu w 1993 r. renta z tytułu niezdolności do pracy

w związku z chorobą zawodową spełnia funkcje odszkodowania i rekompensaty za utracone zdrowie i zmniejszone możliwości zarobkowania. W ocenie apelującego zaskarżona przez niego decyzja organu rentowego jest równoznaczna z odebraniem mu tego odszkodowania, narusza jego prawa nabyte, jak też narusza zasadę równego traktowania ubezpieczonych. Podkreślił, że prawo do renty uzyskał na długo przed wprowadzeniem przepisów pozwalających na zawieszenie prawa do renty

z tytułu choroby zawodowej.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

W okolicznościach niniejszej sprawy zaskarżony wyrok należy ocenić jako

w pełni trafny i odpowiadający prawu, ponieważ w istocie rzeczy zaistniały podstawy do zobowiązania D. D. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, tj. kwoty (...)złotych z tytułu nienależnie pobranej w 2011 r. renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Orzeczenie Sądu I instancji wydane zostało w oparciu o niewadliwe ustalenia faktyczne, które to ustalenia Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje jako własne.

Przepis art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wyraża ogólną zasadę, w myśl której, każdy kto nienależnie pobrał świadczenie, jest obowiązany do jego zwrotu. W świetle okoliczności niniejszej sprawy należy odwołać się do definicji nienależnie pobranego świadczenia zamieszczonej w art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie mowa jest o świadczeniu wypłaconym mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do jego pobierania. Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, została w 2011 r. pobrana nienależnie przez skarżącego, tj. została ona pobrana pomimo zaistnienia okoliczności uzasadniających zawieszenie prawa do tego świadczenia rentowego.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotne znaczenie ma to, że w dniu 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322 ze zm.), która w przepisie art. 17 wprowadziła regulację, w myśl której m.in. do wypłaty świadczeń takich jak renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i w związku z chorobą zawodową, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ponieważ przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. nie zawierają żadnych samodzielnych regulacji dotyczących zawieszania prawa do świadczeń, konieczne jest w tym zakresie odniesienie się do przepisów art. 103 – 106 ustawy emerytalno – rentowej. Z tego względu Sąd I instancji prawidłowo odwołał się do art. 104 ust. 7 ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym prawo do świadczenia rentowego ulegnie zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W świetle komunikatu Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie granicznych kwot przychodu dla 2011 r. stosowanych przy zawieszaniu albo zmniejszaniu emerytur i rent (M. P. z 2011 r., Nr 105, poz. 1066), kwota graniczna przychodu dla 2011 r. (odpowiadając 130% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń) wynosi 52 824,80 złotych. Na gruncie niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, że łączny przychód z tytułu zatrudnienia osiągnięty przez skarżącego w 2011 r. wyniósł (...)złotych, zatem bez wątpienia skarżący osiągnął w 2011 r. przychód w takiej wysokości, jaka uzasadniała zawieszenie prawa do świadczenia rentowego w związku z chorobą zawodową (przekroczona została graniczna kwota przychodu wynosząca 52 824, 80 złotych). Sąd I instancji słusznie zauważył, że sam skarżący nie kwestionował faktu osiągnięcia przychodu za 2011 r. w takiej wysokości, jaka została ustalona w toku postępowania. Z okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wynika ponadto, że Sąd

I instancji w pełni prawidłowo przyjął, iż organ rentowy uczynił zadość obowiązkowi pouczenia skarżącego o okolicznościach, które spowodują zawieszenie prawa do świadczenia rentowego z tytułu choroby zawodowej, zatem stwierdzić należy, że spełnione zostały przesłanki z art. 138 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 104 ust. 7 ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uzasadniające zobowiązanie skarżącego do zwrotu nienależnie pobranej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

W wywiedzionej apelacji skarżący nie podniósł żadnych zarzutów

i argumentów tego rodzaju, które mogłyby prowadzić do wzruszenia zaskarżonego wyroku, w szczególności powołał się on wyłącznie na takie okoliczności, które już rozważył Sąd I instancji. Wyrażony w apelacji pogląd, że renta przyznana skarżącemu z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową stanowi odszkodowanie oraz rekompensatę za utracone zdrowie i zmniejszone możliwości zarobkowe, jest pozbawiony uzasadnionych podstaw i

nie znajduje żadnego oparcia w obowiązujących przepisach prawnych. Tak samo pozbawione uzasadnionych podstaw są przytoczone w apelacji pozostałe zarzuty dotyczące naruszenia zasady równego traktowania ubezpieczonych i ochrony praw nabytych. Na podkreślenie zasługuje, że tego rodzaju zarzuty były już wielokrotnie podnoszone przez skarżącego w poprzednich postępowaniach toczących się na skutek jego odwołań od wszystkich kolejnych decyzji wydawanych w analogicznych sprawach począwszy od 2004 r. i zostały uznane za bezzasadne zarówno przez Sąd Okręgowy w Tarnowie (patrz uzasadnienie wyroków z dnia 22 lipca 2004 r., IV U 1243/04, z dnia 11 grudnia 2006 r., IV U 1630/06, z dnia 3 kwietnia 2007 r., IV U 152/07, z dnia 13 grudnia 2007 r., IV U 528/07, z dnia 10 lipca 2008 r., IV U 563/08, z dnia 19 maja 2010 r., IV U 550/09, z dnia 14 czerwca 2011 r., IV U 640/10), jak i przez Sąd Apelacyjny (patrz uzasadnienia wyroków z dnia 24 stycznia 2006 r., III AUa 2951/04, z dnia 24 stycznia 2008 r., III AUa 505/07, z dnia 4 marca 2008 r., III AUa 1012/07, z dnia 8 lipca 2008 r., III AUa 199/08, z dnia 10 lutego 2009 r., III AUa 1776/08, z dnia 30 listopada 2010 r., III AUa 1172/10 oraz z dnia 24 lutego 2011 r., III AUa 1660/10) i z dnia 15 listopada 2011 r. III AUa 1138/11, a także przez Sąd Najwyższy, który odmówił przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych wniesionych od wyroków z dnia 24 stycznia 2008 r., III AUa 505/07 i z dnia 4 marca 2008 r., III AUa 1012/07. Z tych względów nie zachodzi potrzeba ponownego uzasadniania bezzasadności podnoszonych ciągle tych samych zarzutów.

W tym miejscu wystarczy przypomnieć, że w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 listopada 2008 r., I UK 2003/08, Sąd Najwyższy wskazał, że zagadnienie dotyczące wykładni art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w związku z art. 103 – 105 i art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w świetle konstytucyjnych zasad równości o ochrony zaufania obywateli do państwa prawnego, było przedmiotem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2006 r., K 38/05, OTK Z.U. 2006, Nr 6A, poz. 63), który uznał w nim za nienaruszające zasad konstytucyjnych uchylenie art. 25a dawnej ustawy wypadkowej, który stanowił, że renta z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej nie ulega zawieszeniu ani zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodów, o których mowa w art. 104 ust. 1 – 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Również w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 marca 2009 r., I UK 12/09, Sąd Najwyższy stwierdził, że wprowadzony przez ustawodawcę dla rent z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową obowiązek zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia, przewidziany w art. 103 – 105 ustawy emerytalno – rentowej, nie sprzeciwia się zasadzie równego traktowania ubezpieczonych, ani nie narusza też prawa ubezpieczonego do przyznanej mu renty. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że zawieszenie prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie oznacza pozbawienia (nawet przejściowo) uprawnienia do tego świadczenia, a jedynie de facto wstrzymanie jego wypłaty na pewien czas (patrz np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07, OSNP 2009/19-20/269).

Skarżący, mimo prawidłowych pouczeń przez organ rentowy o obowiązujących przepisach, dotyczących zawieszenia prawa do przysługującej mu renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową i obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń oraz obszernych omówień tych przepisów w uzasadnieniach cytowanych wyżej wyroków, nie przyjmuje ich do wiadomości i z sobie tylko wiadomych powodów z uporem podnosi ciągle te same zarzuty, które wobec wielokrotnego już wykazywania ich bezzasadności, w tym także przez Sąd Najwyższy, nie mogą oczywiście odnieść zamierzonego skutku.

Mając na uwadze, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu i oparty został na niewadliwych ustaleniach faktycznych, a wywiedziona apelacja nie zawierała usprawiedliwionych zarzutów, Sąd Apelacyjny, orzekając na zasadzie art. 385 kpc, oddalił apelację D. D..

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 kpc w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.).